

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 21.12.2007

KOM(2007) 843 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU,
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Smerom k lepšej politike v oblasti priemyselných emisií

{KOM(2007)844 v konečnom znení}

{SEK(2007)1679}

{SEK(2007)1682}

OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Smerom k lepšej politike v oblasti priemyselných emisií

1. Úvod

Priemyselné aktivity zohrávajú dôležitú úlohu v hospodárskej prosperite Európy tým, že prispievajú k udržateľnému rastu a poskytujú veľmi kvalitné pracovné miesta. Priemyselné činnosti však takisto majú významný vplyv na životné prostredie.

Najväčšie priemyselné zariadenia sú zodpovedné za značný podiel na celkových emisiách hlavných látok znečisťujúcich ovzdušie, konkrétne 83 % oxidu siričitého (SO₂), 34 % oxidov dusíka (NO_x), 43 % prachu a 55 % prchavých organických zlúčenín (POZ). Majú tiež ďalšie významné vplyvy na životné prostredie vrátane emisií, ktoré sa dostávajú do vody a pôdy, produkcie odpadu a spotreby energie.

Emisie z priemyselných zariadení preto určitý čas podliehali právnym predpisom celej EÚ. Od sedemdesiatych rokov minulého storočia sa vypracovali rôzne smernice, ktoré nakoniec viedli k prijatiu týchto hlavných právnych predpisov:

- Smernica 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia¹ (smernica o IPKZ), v ktorej sa ustanovujú hlavné zásady pre povoľovanie a kontrolu zariadení na základe integrovaného prístupu a uplatňovania najlepších dostupných techník (BAT), ktoré sú pri zohľadnení nákladov a prínosov najúčinnnejšie na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany životného prostredia.
- V takzvaných odvetvových smerniciach sa ustanovujú osobitné ustanovenia vrátane minimálnych limitných hodnôt emisií pre určité priemyselné aktivity (veľké spaľovacie zariadenia, spaľovne odpadu, činnosti, pri ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá, a výroba oxidu titaničitého).

Bez ohľadu na minimálne limitné hodnoty emisií stanovené v odvetvových smerniciach všetky priemyselné zariadenia, ktoré podliehajú prv uvedeným právnym predpisom, musia orientovať svoje povoľovacie režimy na použitie najlepších dostupných techník.

Použitím inovačných technológií je možné znížiť náklady na dodržiavanie právnych predpisov o priemyselných emisiách. Pri inováciách sa takisto ponúkajú priemyslu príležitosti na využívanie výhod zo vzniku nových trhov s environmentálnymi technológiami. V Lisabonskej stratégii sa udržateľný rozvoj a ochrana životného prostredia označujú za hlavný pilier súčasnej a budúcej európskej politiky a zdôrazňuje sa úloha environmentálnych technológií ako technológií, ktoré majú *„významný potenciál v oblasti hospodárstva, životného prostredia*

¹ Ú. v. ES L 257, 10.10.1996, s. 26.

a zamestnanosti“². Právne predpisy o priemyselných emisiách majú zohrávať aktívnu úlohu pri stimulovaní rozvoja a využívania týchto druhov technológií.

Smernica o IPKZ a súbor právnych predpisov o priemyselných emisiách musí takisto prispieť k riešeniu požiadaviek členských štátov, Európskeho parlamentu a iných zúčastnených strán v prospech „lepšej právnej úpravy“. Vzhľadom na túto skutočnosť Komisia začala v roku 2005³ preskúmať súbor právnych predpisov o priemyselných emisiách s cieľom zabezpečiť ich efektívnosť z hľadiska životného prostredia a nákladov a podnietiť technologické inovácie.

Na základe podrobnej analýzy aktuálnej situácie a výsledkov procesu prieskumu Komisia navrhuje zefektívniť a zlepšiť svoju politiku v oblasti priemyselných emisií. Návrhy by mali len pre samotné veľké spaľovacie zariadenia znamenať čisté prínosy v oblasti životného prostredia a zdravia vo výške najmenej 7 až 28 miliárd EUR ročne vrátane zníženia počtu predčasných úmrtí o 13 000 a stratených rokov života o 125 000. Významné prínosy pre zdravie a životné prostredie by sa dosiahli aj v iných odvetviach. Okrem toho v spolupráci s členskými štátmi by tieto návrhy viedli k čistému zníženiu administratívnej záťaže o 105 až 255 miliónov EUR ročne.

Toto oznámenie obsahuje aj výsledky preskúmaní vypracovaných na základe článku 16 ods. 3 smernice o IPKZ⁴ (vrátane preskúmania plánu opatrení Komisie pre IPKZ vytvoreného v roku 2005, ako sa uvádza v prílohe 1) a článku 14 smernice 2000/76/ES o spaľovaní odpadu⁵ (pozri prílohu 2).

2. SÚČASNÁ SITUÁCIA

V smernici o IPKZ sa vyžadovalo úplné vykonanie do 30. októbra 2007. Približne 52 000 zariadení vo všetkých členských štátoch patrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice a na základe smernice o IPKZ bolo do polovice roka 2006 povolených približne 50 percent z týchto výrobných zariadení. I keď sa dosiahol ďalší pokrok, medzičasom sa jasne ukázalo, že vynaložené úsilie nestačilo na to, aby všetky členské štáty dodržali konečný termín stanovený v smernici.

Okrem toho Komisia vykonala podrobnú analýzu kvality vydaných povolení a režimov povoľovania, režimov dodržiavania a presadzovania predpisov, ktoré prijali členské štáty. Na základe dvojročného procesu zberu údajov prostredníctvom rozsiahleho programu desiatich štúdií a stálych konzultácií so zúčastnenými stranami Komisia dospela k záveru, že hlavné zásady súčasnej smernice o IPKZ, najmä integrovaný prístup na základe „najlepších dostupných techník“ (BAT), zostáva solídnym základom budúceho vývoja právnych predpisov EÚ o priemyselných emisiách.

² Spoločné akcie pre rast a zamestnanosť: Lisabonský program Spoločenstva; KOM(2005)330 v konečnom znení.

³ KOM(2005)540 v konečnom znení.

⁴ Druhé správy členských štátov pre Komisiu týkajúce sa vykonávania smernice o IPPC sú za obdobie rokov 2003 až 2005. Tieto správy sa analyzovali v súvislosti s externou štúdiou „Analýza druhých správ členských štátov o vykonávaní smernice o IPPC“, LDK-ECO.

⁵ Posúdenie uplatňovania smernice o spaľovaní odpadu (WI) sa zahrnulo do rámca externej štúdie „Posúdenie uplatňovania a možného rozvoja právnych predpisov Spoločenstva na kontrolu spaľovania a spoluspaľovania odpadu“ (Ökopol 2007).

Vo vykonávaní súčasných právnych predpisov sú však vážne nedostatky, ktoré bránia plnému využívaniu najlepších dostupných techník, o ktorých sa v smernici pôvodne uvažovalo, a tieto nedostatky veľmi sťažujú presadzovanie právnych predpisov na úrovni Spoločenstva a nevedú k prevencii ani k znižovaniu nepotrebnéj administratívnej záťaže.

V tejto súvislosti sa určilo predovšetkým tieto problematické oblasti:

- Nedostatočné uplatňovanie BAT. Analýzou sa ukázalo najmä to, že bez ďalšieho zníženia emisií zo zariadení IPKZ sa neprejavia priaznivé účinky na zdravie a životné prostredie, ktoré sa majú dosiahnuť pomocou cieľov stanovených v tematickej stratégii o znečistení ovzdušia. Okrem toho sa pozorujú narušenia hospodárskej súťaže v rámci EÚ v dôsledku veľkých rozdielov v normách týkajúcich sa životného prostredia.
- Obmedzenia vzhľadom na dodržiavanie a presadzovanie predpisov a na zlepšovanie životného prostredia bránia ochrane životného prostredia.
- Nepotrebná administratívna záťaž v dôsledku zložitosti súčastí platného právneho rámca a ich nekonzistentnosti.
- Nedostatočný rozsah pôsobnosti a nejasné ustanovenia súčasnej smernice o IPKZ, ktoré by mohli brániť splneniu cieľov vytýčených v tematických stratégiách Komisie.
- Pružnejšie nástroje, ako sú napríklad systémy obchodovania s emisiami NO_x a SO₂, sa môžu využívať len s obmedzením.

Tieto problémy boli prerokované a podrobne sa posudzovali v súvislosti s posúdením vplyvu na revíziu IPKZ, ktoré vykonala Komisia.

3. ZLEPŠENIE PRÁVNÝCH PREDPISOV O PRIEMYSELNOM ZNEČISTENÍ A ICH VYKONÁVANIE

V reakcii na prv opísané vzniknuté prekážky a na základe dôkladného posúdenia vplyvu Komisia predkladá súbor opatrení navrhnutých na riešenie konkrétnych problémových oblastí, ktoré časom povedie k zlepšeniu situácie.

V tejto súvislosti sa predpokladajú dve hlavné iniciatívy:

- revízia súčasných právnych predpisov o priemyselných emisiách prostredníctvom ich zjednodušenia, objasnenia a posilnenia,
- posilnenie plánu opatrení Komisie týkajúceho sa vykonávania ustanovení.

Popri týchto dvoch iniciatívach Komisia bude pracovať na možných pravidlách EÚ pre systém obchodovania s emisiami NO_x a SO₂.

3.1. *Revízia súčasných právnych predpisov*

Z posúdenia vplyvu, ktoré sa vykonalo ako súčasť tejto iniciatívy, vyplynulo, že zistené problémy sa nemôžu riešiť bez niektorých zmien v právnych predpisoch. Medzi hlavné zmeny a doplnenia právnych predpisov patria tieto:

- (1) Prepracovať existujúce samostatné právne predpisy (spolu sedem⁶) do podoby jedinej smernice o priemyselných emisiách. Tým sa zlepší jasnosť a ucelenosť pre členské štáty aj pre prevádzkovateľov, bude tu potenciál na zníženie nepotrebnéj administratívnej záťaže prostredníctvom združeného povoľovania a zefektívnenia požiadaviek na predkladanie správ a dosiahnu sa aj nejaké prínosy v oblasti životného prostredia.
- (2) Zlepšiť a objasniť koncepciu BAT s cieľom dosiahnuť ucelenejšie uplatňovanie súčasnej smernice o IPKZ a vyžadovať, aby rozhodnutia, ktorými sa stanovujú podmienky povoľovania mimo rámca BAT, boli opodstatnené a zdokumentované. Okrem toho súčasné minimálne limitné hodnoty emisií v niektorých odvetviach (napr. veľkých spaľovacích zariadení) sa sprísnia, aby sa zaistil pokrok potrebný na splnenie cieľov tematickej stratégie o znečistení ovzdušia.
- (3) Zaviesť minimálne ustanovenia so zreteľom na kontrolu, prieskum podmienok povoľovania a podávania správ o dodržiavaní predpisov. Uvažuje sa aj o incentivách pre ekoinovácie a o podpore pri vytváraní rozhodujúcich trhov.
- (4) Rozšíriť rozsah pôsobnosti smernice o IPKZ na určité činnosti (napr. spaľovacie zariadenia s kapacitou 20 až 50 MW) a objasniť rozsah pôsobnosti pre určité odvetvia (napr. spracovanie odpadu) s cieľom zvýšiť súlad a ucelenosť súčasných postupov povoľovania.
- (5) V prípadoch, keď Komisia má prijať opatrenia na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov prepracovanej smernice, podporí ju komitologický výbor a Komisia zaistí široké zapojenie zúčastnených strán.

3.2. *Akčný plán na roky 2008 - 2010 týkajúci sa vykonávania právnych predpisov o priemyselných emisiách*

Keďže zrevidované právne predpisy ešte niekoľko rokov nenadobudnú účinnosť, Komisia bude musieť zaistiť, aby členské štáty uplatňovali súčasné právne predpisy v čo najväčšom možnom rozsahu. Preto posilní svoje monitorovacie a podporné mechanizmy zrevidovaním a preorientovaním súčasného akčného plánu na vykonávanie právnych predpisov o IPKZ (pozri posúdenie pokroku v prílohe 1) na obdobie rokov 2008 - 2010, ako sa uvádza ďalej.

⁶ Smernica o IPPC a smernica 1999/13/ES o emisiách rozpúšťadiel, smernica 2000/76/ES o spaľovaní odpadu, smernica 2001/80/ES o veľkých spaľovacích zariadeniach a smernice 78/176/EHS, 82/883/EHS a 92/112/EHS týkajúce sa výroby oxidu titaničitého.

Akcia 1. Zaistiť úplnú transpozíciu právnych predpisov o priemyselných emisiách

Právne predpisy, ktorými sa regulujú priemyselné emisie, boli vytvorené na ochranu a zlepšovanie životného prostredia v Európe a na ochranu zdravia a blahobytu občanov Európy. Úspešnosť právnych predpisov spočíva predovšetkým v ich účinnej transpozícii do vnútroštátnych právnych systémov členských štátov. Niektoré členské štáty nevykonali v požadovaných termínoch úplnú transpozíciu smernice o IPKZ a nadväzných právnych predpisov o priemyselných emisiách. Komisia preto podnikne všetky potrebné kroky vrátane konania vo veci porušenia Zmluvy, aby sa zaistila úplná a riadna transpozícia právnych predpisov.

Akcia 2. Podporovať členské štáty pri znižovaní nepotrebné administratívnej záťaže

Komisia uznáva, že nepotrebná a neprimeraná administratívna záťaž môže mať skutočné hospodárske následky a takisto môže podráždiť podniky a odvádzať ich pozornosť, a je odhodlaná znížiť administratívnu záťaž, ktorú na úrovni EÚ spôsobujú platné právne predpisy o priemyselných emisiách. Okrem toho existujú významné príležitosti na zníženie administratívnych nákladov na úrovni členského štátu popri znížení nákladov dosiahnutom na úrovni EÚ.

Na riešenie týchto problémov bude Komisia organizovať výmenu informácií s členskými štátmi o zriadení konkrétne zameraných akčných programov na zníženie nepotrebné administratívnej záťaže na úrovni členských štátov v súvislosti s povoľovaním a kontrolou zariadení patriacich do pôsobnosti IPKZ.

Tieto konkrétne zamerané akčné programy budú vychádzať z meraní administratívnych nákladov, ktoré v súčasnosti vykonáva Komisia v spolupráci s členskými štátmi, ako súčasť akčného programu na zníženie nepotrebné administratívnej záťaže v EÚ⁷.

Akcia 3. Podporovať členské štáty pri vykonávaní právnych predpisov

Komisia uznáva, že na úspešné vykonávanie právnych predpisov o priemyselných emisiách sa vyžaduje účinná výmena informácií medzi členskými štátmi s cieľom zaistiť konzistentný prístup a takisto propagovať osvedčené postupy.

Komisia zintenzívni svoje úsilie na podporu členských štátov a príslušných orgánov v celej EÚ. Budú sem patriť aj otázky rozšírenej výmeny informácií, vypracovania usmernení, návštev v úradoch a odbornej prípravy. Táto podpora bude pokračovať počas zavádzania a vykonávania zrevidovaných právnych predpisov.

Akcia 4. Zlepšiť monitorovanie uplatňovania právnych predpisov o priemyselných emisiách a kontrolu ich dodržiavania

Na účinné vykonávanie právnych predpisov o priemyselných emisiách sa vyžaduje zavedenie odolného systému monitorovania a kontrol dodržiavania predpisov, aby sa zaistilo, že priemysel bude dodržiavať požiadavky na ochranu životného prostredia, a s cieľom uistiť verejnosť, že sa ponúka požadovaná ochrana jej zdravia a životného prostredia.

⁷ KOM(2007)23.

Komisia bude naďalej monitorovať počet vydaných a obnovených povolení IPKZ a v prípade potreby preskúma systém monitorovania a inšpekcií v zariadeniach IPKZ. Takéto vyšetrowanie sa bude vzťahovať na konkrétne priemyselné zariadenia a odvetvia, používanie všeobecných záväzných pravidiel a analýzu sťažností.

Akcia 5. Zlepšiť zber údajov na preskúmanie referenčných dokumentov o BAT a vytvoriť pevnejšie väzby s rámcovým programom pre výskum

Podmienky povoľovania, vrátane limitných hodnôt emisií (ELV), ktoré sa používajú v povoleniach IPKZ, musia vychádzať z **BAT**, ako sa vymedzuje v smernici o IPKZ. Na pomoc orgánom vydávajúcim povolenia a spoločnostiam pri určovaní BAT Komisia organizuje výmenu informácií medzi odborníkmi z členských štátov EÚ, priemyslu a environmentálnych organizácií. Výsledkom je to, že Komisia prijíma a uverejňuje **referenčné dokumenty o BAT** (BREF).

Preskúvanie referenčných dokumentov o BAT bude pokračovať na základe dohodnutého plánu práce a v úzkej spolupráci so zúčastnenými stranami. Vykonávať sa budú takisto usmernenia na lepší zber údajov pre proces v súvislosti s referenčnými dokumentmi o BAT. Okrem toho na poskytovanie úplnejších informácií a na podporu novovznikajúcich techník Komisia zaistí užšie väzby medzi procesom spracovania referenčných dokumentov o BAT, európskym rámcovým programom pre výskum a programom pre konkurencieschopnosť a inovácie.

Monitorovanie a preskúmanie akčného plánu

Pravidelné správy o vykonávaní akčného plánu sa budú uverejňovať na internete a prerokujú sa so zúčastnenými stranami. Predpokladá sa, že ďalšie preskúmanie akčného plánu sa uskutoční koncom roka 2010.

3.3. *Vypracovanie pravidiel EÚ pre program obchodovania s emisiami NO_x a SO₂*

Komisia bude ďalej skúmať využívanie trhových nástrojov, ktoré sú v súlade s IPKZ, ako je program obchodovania s emisiami NO_x/SO₂ so zreteľom na potenciálne vypracovanie právneho nástroja ustanovujúceho pravidlá celej EÚ o tejto otázke. To bude zahŕňať úplnú analýzu možností, vrátane rozsahu pôsobnosti a pridelovania emisných kvót, a budú sa skúmať možné priame a nepriame vplyvy na hospodárske odvetvia, a tiež čerpať skúsenosti z obchodovania s emisiami skleníkových plynov.

4. OČAKÁVANÉ VPLYVY

Pri posudzovaní vplyvov, ktoré sa vykonalo počas procesu revízie smernice o IPKZ a súvisiacich právnych predpisov, sa posúdili vplyvy súboru navrhovaných opatrení.

Pri posudzovaní sa ukázalo, že environmentálne a zdravotné prínosy viazané na navrhnuté opatrenia sú značné. Napríklad väčšie využívanie BAT by významným spôsobom prispelo k zníženiu (o 30 až 70 %) existujúceho rozdielu medzi základom na rok 2020⁸ pre SO₂ a NO_x a cieľmi, ktoré sa vytýčili v tematickej stratégii týkajúcej sa znečisťovania ovzdušia, čo by v samotnom odvetví veľkých spaľovacích

⁸

Prognóza vykonávania súčasných právnych predpisov v členských štátoch.

zariadení viedlo k čistým prínosom pre životné prostredie vo výške 7 až 28 miliárd EUR ročne. Prínosy návrhov jasne prevažujú nad hospodárskymi vplyvmi (faktor v rozsahu 3 až 14). Okrem toho tu možno očakávať priaznivé, i keď menej vyčísliteľné, vplyvy so zreteľom na iné tematické stratégie, napríklad pre pôdu, vodu a odpady.

Vypracované návrhy budú významným príspevkom k uplatňovaniu lepšej právnej úpravy a zjednodušeniu právnych predpisov. Okrem toho sa preukázalo, že prepracovaním samostatných právnych predpisov do podoby jedinej smernice sa zníži čistá administratívna záťaž o 105 až 255 miliónov EUR ročne.

V dôsledku väčšieho využívania BAT alebo iných navrhnutých zlepšení sa nezistili významné dlhodobé vplyvy na konkurencieschopnosť, škodlivé sociálne vplyvy ani nepriaznivé účinky na hospodársky rast. Z analýzy skôr vyplýva, že jednotnejšie uplatňovanie BAT by pomohlo vytvoriť rovnomernejšie podmienky a obmedziť narušenie hospodárskej súťaže v rámci EÚ v priemyselných odvetviach, na ktoré sa vzťahuje smernica o IPKZ. Návrh takisto pomôže podporovať vývoj a rozmiestnenie inovačných technológií.

5. ZÁVER

Súborom uvedených politických opatrení a sprievodným návrhom novej ucelenej smernice o priemyselných emisiách sa zlepši účinnosť a efektívnosť právnych predpisov vďaka dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany životného prostredia, zníženiu administratívnej záťaže a minimalizovaniu narušení hospodárskej súťaže v rámci EÚ, a to bez toho, aby sa narušilo postavenie európskeho priemyslu v hospodárskej súťaži.

Príloha 1: Posúdenie pokroku (do konca roku 2007) pri vykonávaní akčného plánu Komisie pre IPKZ na rok 2005

<i>Opis akcií</i>	<i>Posúdenie pokroku</i>
Akcia 1: Zaistiť úplnú transpozíciu smernice o IPKZ	Smernica o IPKZ sa správne transponovala v 12 členských štátoch z EÚ-15. Kontroly zhody sa vykonali v EÚ-10 a majú sa začať konania v možných prípadoch porušenia Zmluvy.
Akcia 2. Zvýšené monitorovanie pokroku smerom k úplnej implementácii smernice IPKZ do 30. októbra 2007.	Podrobné monitorovanie počtu vydaných alebo aktualizovaných povolení vykonávané Komisiou.
Akcia 3. Kontroly súladu s právnych predpisom	Posúdenie podmienok povoľovania a prevádzkových podmienok určitých konkrétnych zariadení a všeobecné záväzných pravidiel vykonané Komisiou. Nedostatky vo vykonávaní sa zistili a zohľadnili v súvislosti s procesom preskúmania IPKZ. Okrem toho sa začalo niekoľko konaní vo veci porušenia Zmluvy v súvislosti s nevhodným uplatňovaním.
Akcia 4. Dokončenie prvého kola pre referenčné dokumenty o BAT a začiatok procesu ich preskúmania	Dokončenie prvého kola pre 31 referenčných dokumentov o BAT na konci roka 2006; začalo sa preskúmanie 7 referenčných dokumentov o BAT; vypracoval sa plán prác na preskúmanie zostávajúcich referenčných dokumentov o BAT.
Akcia 5. Potreba objasniť určité právne otázky a smernicu preskúmať po technickej stránke	Uverejnenie podrobného usmernenia na internete, v ktorom sa objasňujú hľadiská smernice o IPKZ na základe rozsiahlej výmeny názorov s členskými štátmi; Usmernenie o právnych a technických obmedzeniach kapacity zostane v platnosti podľa revidovanej smernice; vykonalo sa niekoľko štúdií na získanie informácií pre preskúmanie smernice.
Akcia 6. Posúdenie spôsobov zefektívnenia existujúcich právnych predpisov o priemyselných emisiách v kontexte s lepšej právnej úpravy	Vykonalo sa ako súčasť procesu preskúmania smernice o IPKZ
Akcia 7. Posúdenie používania možných trhových nástrojov a ostatných incentív.	Vykonalo sa ako súčasť procesu preskúmania smernice o IPKZ

Príloha 2: Súhrnná správa o vykonávaní smernice 2000/76/ES o spaľovaní odpadu

Súvislosti

Smernica 2000/76/ES o spaľovaní odpadu (WID) bola prijatá 4. decembra 2000. Termín na transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov bol 28. december 2002. Od tohto dátumu zariadenia na spaľovanie a spoluspaľovanie musia vyhovovať ustanoveniam tejto smernice. Konečný termín na uvedenie súčasných podnikov do vyhovujúceho stavu bol 28. december 2005.

Podľa podmienok na základe článku 14 smernice Komisia predloží správu o vykonávaní smernice Európskemu parlamentu a Rade do konca roku 2008. Podľa požiadavky smernice členské štáty prvýkrát podajú správu v roku 2009 a bude sa vzťahovať na obdobie rokov 2006-2008. Keďže sa očakávajú tieto správy, vykonal sa zber údajov a informácií⁹ v súvislosti s preskúmaním smernice o IPKZ a súvisiacich právnych predpisov o priemyselných emisiách, aby sa zabezpečilo vzájomné synergické pôsobenie medzi týmito iniciatívami. Táto príloha obsahuje zhrnutie hlavných výsledkov s cieľom splniť požiadavky Komisie na predkladanie správ.

Pri zbere údajov o zariadeniach špecializovaných na spaľovanie odpadu a o cementárenských peciach a vápenkách vykonávajúcich spoluspaľovanie odpadu sa údaje získavali od príslušných priemyselných organizácií. Informácie o iných typoch podnikov na spoluspaľovanie sa získavali od členských štátov.

Počet podnikov a povolení

Zistilo sa, že v EÚ existuje asi 1 400 podnikov na spaľovanie a spoluspaľovanie odpadu. Menej ako polovica z týchto podnikov (39 %) sú špecializované spaľovne odpadu. Spoluspaľovanie sa vykonáva v mnohých odvetviach, z ktorých najvýznamnejšie je odvetvie energetiky (15 %) a cementárske odvetvie (10 %). Toky odpadu do iných odvetví/v iných odvetviach sú pomerne malé. Veľká väčšina (96 %) z týchto podnikov sú „existujúce“ podniky¹⁰.

Približne 20 % zariadení doteraz nemá požadované povolenie, ktoré mali mať do 28. decembra 2005. Keďže sa to však týka najmä jedného členského štátu, nepovažuje sa to za problém týkajúci sa samotnej smernice. Celkové dodržiavania právnych predpisov, pokiaľ ide o vydané povolenia, možno teda považovať za dobré a Komisia prijme všetky potrebné opatrenia s cieľom zaistiť, aby všetky členské štáty túto požiadavku splnili.

Na viac ako 90 % zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o spaľovaní odpadov, sa vzťahuje aj smernica o IPKZ. Len tri členské štáty podali správu o tom, že používajú stratégiu spoločného povoľovania na vykonávanie oboch týchto smerníc.

⁹ Posúdenie uplatňovania a možný vývoj právnych predpisov Spoločenstva na kontrolu spaľovania a spoluspaľovania odpadu (Ökopol 2007).

¹⁰ Existujúce podniky, ako sa vymedzujú v smernici o spaľovaní odpadov, sú podniky, ktoré povolenie mali alebo oň požiadali pred 28. decembrom 2002.

Plnenie požiadaviek na ochranu životného prostredia

Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na ochranu životného prostredia sa zistilo, že spaľovne vo všeobecnosti dodržiavajú limitné hodnoty emisií pre ovzdušie, ktoré sú stanovené v smernici o spaľovaní odpadu. Približne v 50 % členských štátov buď povolenia obsahujú dokonca prísnejšie limitné hodnoty emisií, ako sú hodnoty, ktoré sa vyžadujú v smernici o spaľovaní odpadu, napr. pre emisie prachu, CO, HCl, HF, NO_x, SO₂ a Hg v ovzduší, alebo obsahujú ďalšie požiadavky, napr. v súvislosti s energetickou účinnosťou, obmedzovaním hlučnosti a s prevenciou nehôd. Bol vydaný len malý počet povolení, ktoré obsahujú limitné hodnoty emisií pre iné parametre ako povinné, napr. PAU, PCB alebo zinok.

Možnosť udeliť výnimky z niektorých požiadaviek sa využila v mnohých prípadoch. Udelilo sa približne 1 000 výnimiek z monitorovania emisií vypúšťaných do ovzdušia. Na druhej strane v niektorých členských štátoch sa uplatňuje rozsiahlejšie monitorovanie, ako sa vyžaduje v smernici o spaľovaní odpadu.

Metódy reguláciu emisií

Referenčný dokument o najlepších dostupných technikách (BREF) na spaľovanie odpadu, ktorý bol vypracovaný na základe smernice o IPKZ, bol uverejnený v auguste 2006. Konštatuje sa v ňom, že prebieha nepretržitý vývoj techník, ktorými sa obmedzujú náklady pri zachovaní alebo zlepšení environmentálnych vlastností. Referenčný dokument o BAT obsahuje zoznam techník, ktoré sa považujú za najlepšie dostupné techniky spaľovania odpadu, a mnohých techník považovaných za vznikajúce, ktoré sa doteraz predvádzali len v pilotnom alebo pokusnom meradle. Vo všeobecnosti limitné hodnoty emisií obsiahnuté v smernici o spaľovaní odpadu sú pomerne blízko hodnotám emisií, ktoré zodpovedajú uplatňovaniu najlepších dostupných techník uvedených v referenčnom dokumente o BAT.

Ďalší vývoj

Pri posudzovaní vykonávania smernice o spaľovaní odpadu sa ukázalo, že aj keď sa smernicou dosiahli významné zlepšenia v kontrole spaľovania odpadu v celej EÚ, niektoré problémy vyžadujú ďalšie opatrenia:

- Zdôraznilo sa, že požiadavkami na merania na základe smernice o spaľovaní odpadu sa niekedy kladie na prevádzkovateľov nepotrebná záťaž. V tejto súvislosti sa pri posudzovaní vplyvov v rámci procesu preskúmania uvažovalo o možnosti, že by príslušné orgány mohli udeľovať ďalšie výnimky z určitých požiadaviek na merania na základe konkrétnych podmienok, a táto možnosť by sa zahrnula do návrhu novej jedinej smernice.
- V doložke o preskúmaní k smernici o spaľovaní odpadu sa konkrétne ustanovuje prešetrovanie vykonateľnosti toho, že by sa na existujúce cementárské pece so spoluspaľovaním odpadu vzťahovali limitné hodnoty emisií NO_x pre nové cementárské pece. Analýza nákladov a prínosov sa predkladá v rámci posudzovania vplyvov k navrhovanej smernici o priemyselných emisiách, na základe ktorej sa podal návrh na uplatňovanie nižšej limitnej hodnoty emisií pre všetky cementárské pece so spoluspaľovaním odpadu. Nižšia limitná hodnota emisií by tiež bola v súlade s úrovňami zodpovedajúcimi BAT uvedenými v dokumente BREF pre cementárske odvetvie a odvetvie výroby vápna a navrhuje sa v novej smernici.

Na záver, členské štáty a ostatné zúčastnené strany zdôraznili niektoré ťažkosti s vykonávaním smernice o spaľovaní odpadu, pri ktorých by nevyhnutne neboli potrebné zmeny a doplnenia smernice. Namiesto toho sa môžu riešiť objasňovaním a usmerneniami k výkladu a vykonávaniu smernice. Komisia preto ako súčasť svojho zrevidovaného akčného plánu implementácie prijme ďalšie opatrenia na vytvorenie všetkých potrebných usmerňovacích dokumentov v úzkej spolupráci s členskými štátmi.